

Python - cvičení 1

alt.vaclav@gmail.com

Interpretovaný vs kompilovaný

- Kompilovaný jazyk: Program zvaný *kompilátor* přeloží zdrojový kód do strojového jazyka, výsledkem je spustitelný soubor (`.exe`, ...)/knihovna (`.so`, `.dll`, ...).
 - výhody: zachycení *compile time* chyb, obecně rychlejší
 - nevýhody: po každé změně nutno zkompilovat znovu, platform-dependent
- Interpretovaný jazyk: Program zvaný *interpret* postupuje řádek po řádku zdrojovým kódem a postupně vykonává jednotlivé instrukce.
 - výhody: interaktivní, dynamické typování, platform-independent
 - nevýhody: všechny chyby jsou *runtime*

Python je interpretovaný jazyk

Program napsaný v Python lze i *zkompilovat*, ale obnáší to komplikace - tady to dělat nebudeme.

Vývojová prostředí

V čem psát Python? - libovolný textový editor - konzole (`ipython`, `qtconsole`, `Idle`) “live-code” - vývojové prostředí a.k.a. *integrated development environment (IDE)* - PyCharm - Spyder - hybrid - live-code konzole + prezentace (Jupyter Notebook, Jupyter Lab) - online interpret www.programiz.com

Kde hledat informace

- studijní opory: Bookkit
- dokumentace: <https://docs.python.org/3/>

Instalace interpreta

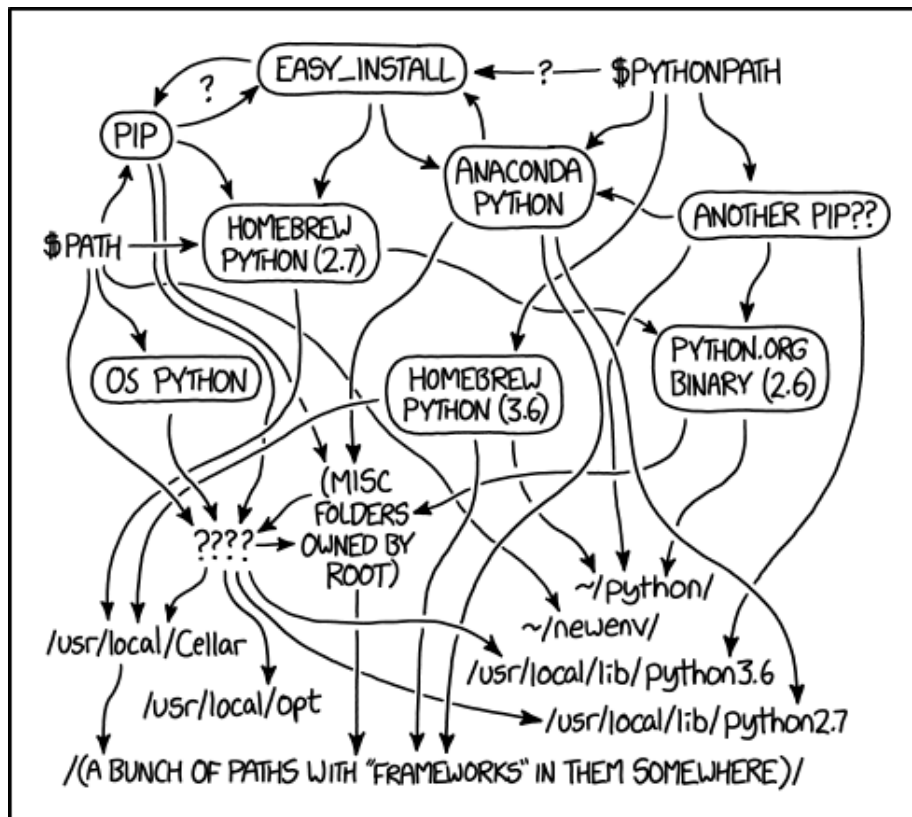
Základní informace k instalaci - v Plus4U

Upozornění: V celém kurzu předpokládáme **Python 3**

Instalaci ověříme tak, že zkusíme z příkazové řádky interpreta spustit.

Windows

1. Anaconda - Interpret a správce balíčků v jednom:
 - <https://www.anaconda.com/products/individual>
 - Návod na instalaci <https://docs.anaconda.com/anaconda/install/windows/>, obsahuje i návod na instalaci balíčků
2. Prostě Python

MY PYTHON ENVIRONMENT HAS BECOME SO DEGRADED
THAT MY LAPTOP HAS BEEN DECLARED A SUPERFUND SITE.

Figure 1: XKCD: Python environment

Linux

1. Anaconda (osobně nedoporučuji, ale jiní lidé by mohli) <https://docs.anaconda.com/anaconda/install/linux>
2. Využít systémové instalace + `pip` jako správce balíčků

```
# instalace interpreta
sudo apt-get install python3
# instalace balíku numpy
pip3 install numpy
```

MacOS

Obecně podobné jako v Linuxu, nemám zkušenost. 1. Anaconda <https://docs.anaconda.com/anaconda/install/mac-os/> 2. Bez Anacondy <https://installpython3.com/mac/>

Instalaci ověříme tak, že zkusíme z příkazové řádky (konzole, terminálu, *command line* atp.) interpreta spustit.

```
python    # win
python3   # linux/macos
```

Virtuální prostředí

V praxi se může stát, že balíčky/modules, které potřebujeme pro práci na různých projektech, jsou navzájem nekompatibilní, nebo si prostě chceme nějaký balíček vyzkoušet, aniž by zasahoval do funkčního prostředí.

K tomu slouží modul `virtualenv`, pomocí kterého můžeme vytvářet nezávislá prostředí, do nichž je možné instalovat další balíčky/modules nezávisle. Modul `virtualenv` je nutné nainstalovat globálně, tedy v příkazové řádce:

```
pip install virtualenv    # win
pip3 install virtualenv   # linux/macos
```

Virtuální prostředí vytvoříme příkazem

```
virtualenv <my_env_name>
```

nebo

```
python -m virtualenv <my_env_name>    # win
python3 -m virtualenv <my_env_name>    # linux/mac
```

který v aktuální složce vytvoří novou složku s názvem `<my_env_name>`.

Virtuální prostředí je nutné aktivovat:

```
path\to\my_env\Scripts\activate    # win
source path/to/my_env/bin/activate  # linux/macos
```

Po úspěšné aktivace se na začátku každého řádku v konzoli objeví název prostředí v závorce. Je-li prostředí aktivní, veškerá činnost související s pythonem nadále probíhá v tomto prostředí. Včetně instalace nových balíčků.

Pozor: platnost virtuálního prostředí je omezena na konkrétní okno příkazové řádky. Otevřu-li novou instanci příkazové řádky, žádné virtuální prostředí v ní aktivní nebude (bude chybět název v závorce).

Práci s virtuálním prostředím mohu ukončit jeho deaktivací příkazem

```
deactivate # linux/macOS (někdy i win)
path\to\my_env\Scripts\deactivate # win (většinou)
```

Pokud se ve virtuálním prostředí něco pokazí, například: - instalace nového balíčku - balíčky po aktualizaci přestanou být kompatibilní - balíček obsahuje závažné chyby působící kolaps interpreta mohou virtuální prostředí jednoduše smazat (smazáním prostředí obsahující složky) a systémová instalace zůstane nedotčena.

Poznámka: Je-li pro vás práce v příkazové řádce nová, zkuste vygooglit něco jako

how to use the command line on windows/linux/mac

Jupyter a první program

Většinu věcí v tomto semestru budu prezentovat ve formátu Jupyter notebooků, neboť v nich mohu snadno kombinovat funkční kód s komentářem, obrázky apod. K prohlížení Jupyter notebooků, tj. souborů ve formátu `.ipynb` je nutno prostředí Jupyter nainstalovat.

Pro zjednodušení předpokládejme, že máte ve Windows na disku C: složku python (nebo v home na linux či macOS). Takto může vypadat postup v příkazové řádce:

Windows

```
# přesun do složky python
C:\Users\username>cd C:\python

# následuji blok možno preskocit, pokud už virt. prostředí mám
# vytvoření složky pro virtuální prostředí
C:\python>mkdir venv
C:\python>cd venv
# vytvoření virt. prostředí s názvem env01
C:\python\venv>virtualenv env01
# návrat do předchozí složky
C:\python\venv>cd ..

# aktivace prostředí
```

```
C:\python>.\venv\env01\Scripts\activate
(env01) C:\python>
```

```
# instalace Jupyteru (pokud jeste nemame)
(env01) C:\python>pip install jupyter
```

```
# spusteni prostredi
(env01) C:\python>jupyter-notebook
```

Linux (a asi i MacOS)

```
# presun do slozky python
~ $ cd python
```

```
# nasleduji blok mozno preskocit, pokud uz virt. prostredi mame
# vytvoreni slozky pro virtualni prostredi
~/python $ mkdir venv
~/python $ cd venv
# vytvoreni virt. prostredi s nazvem env01
~/python/venv $ virtualenv env01
# navrat do predchozi slozky
~/python/venv $ cd ..
```

```
# aktivace prostredi
~/python $ ./venv/env01/bin/activate
(env01) ~/python $
```

```
# instalace Jupyteru (pokud jeste nemame)
(env01) ~/python $ pip3 install jupyter
```

```
# spusteni prostredi
(env01) ~/python $ jupyter-notebook
```

V prostředí Jupyter-notebook tak uvidíte všechny soubory a složky, které se nachází v naší kořenové složce python. Stáhnete-li si tento ukázkový notebook pod názvem např. python01.ipynb, měli byste ho být pomocí Jupyteru schopni snadno otevřít. Můžete si v Jupyteru rovnou vyzkoušet i klasický nejjednodušší první program:

```
print("Hello world")
```

Jen pro úplnost uvádím strukturu složky python

```
python:
+---first_program.ipynb
+---python01.ipynb
+---venv
    +---env01
    +---env02
```

